

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУҢ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЫ СОВЕДИНИ ОРГАНЫ

1952
Февраль
16

СУББОТА

№ 32 (2462)

ӨРТӨЗ 20 КОП.

Б О Х У Н Г У СОЛУНДА:

Кыдат Улус Республиканың Улустун Төп Чазааның Даргазы эш Мао Цзе-дунга эш И. В. Сталинның телеграммасы (1 арын).
Эш Мао Цзе-дунун эш И. В. Сталинга телеграммасы (1 арын).
А. Я. Вышинский биле Чжоу Энь-лайнын аразында телеграммалар солукшаны (1 арын).

Часка чедишкенин ужуражыр (1 арын).
ПАРТИЯЖИ АМЫДЫРАЛ-Ч. Чылбак-оол.— Мөңгүн-Тайга районда партиянын политиктиг агитация ажылы (2 арын).
Колхозтарнын отчет-сонгулда хуралдары (2 арын).
О. Алдын-оол.— Школаларда ком-

сомол болгаш пионер организацияларын ажилын удуртур (2 арын).
«Колхозчу» деп эки-тура спорт нитилелинин районнар конференциялары (3 арын).
Редакцияга чагаалар (3 арын).
Бонн парламентизинге Макс Рейманнын чугаазы (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).

Комсомолдун көдээге культур-массалыг ажылы

Совет нитилелин коммунизмге шимчешкенин чедишкенин болза, совет кижилерин коммунист медерелин дененин, большевик партиянын политиказын оларнын эки билеринден, ол политиказы амыдыралга боттандырар дээш демиселге бүгү күжү-биле белиннен хамааржыр деп Ленин биле Сталин өөредип туралар. Коммунизм тилелгези дээш демиселдин үезинде бүгү ажылчы чонну, аныктарын коммунист медерелге кижизидери ынчангаш шийтпирлиг уjur-дузала.

ВЛКСМ-нин XI съездизин бүгү аныктарын билигге, эртемге, культурага өөредип чачыктары комсомолдун эн-не чугула сорулгазы деп айткан. Совет аныктарнын культурлуг өзүлдезинге бүгү-ле болдунар аргаларын калбаа-биле ажыл-лаарын, номчулга бажынарнын клубтарын, культура бажынарнын театрларын ажылынга улам идепкейлиг кижирин, ном пропагандазын бүгү хемчеглер-биле экижидерин комсомол организацияларын-дан съезд негези.

Ол сорулганы көдээге боттандырары колхозтарнын комсомол организацияларын дорт хамааржыр. Колхозтун баштаар черинге болгаш партия организациязынга ажыл-гай сорулгаларын шийтпирлээр талазы-биле дузалашышаан, олар болза, көдээ аныктарнын органи-закчылары болгаш сорук киириччилери болуп, кижизидилгенин ханы уткуалыг ынзы-бүрү ажылдарын чорудуп турар.

Агитация болгаш лекция пропагандазын база комсомолдун политиктиг чырыдышынын болгаш школага өөредилгеден ангыда, аныктарнын коммунист кижизидилгезинин база бир эн чугула чепсээ болза, көдээге культур-чырыдышкын ажылы болур.

Аныктарнын культурлуг денел-ли беддеринге ном пропагандазы улуг ролду ойнап турар. Ном—билелерин үнер дөзү, аныктарнын билдин хевирлеринын күчүдүг чепсээ. Комсомол организациялары аныктарын номчулгага хандыкшылар, номчулга кылары анык колхозчу бүрүзүнү чаччылы, хүн-бүрү хергелди болган турар кылдыр ажылаар херек. Комсомол органи-зациязы бүрүзү библиотекаларын ажылынга кижир, оң ажыл-дакчыларынга дузалаар болгаш аныктарнын ортузунга ном тарадылгазын негезин турарынга сагыш салыр уjurлуг.

Бистин областын культур-чырыдышкын ажылдакчыларын хей кезин—комсомолчулар. Оларнын иштинде боттарнын ажыл-херезинге мергежип тураларын хей-биле адап болур: Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоорай библиотеканын эргелекчизи комсомолчу В. Володина, Эйлиг-Хемде Сталин аттыг колхозта номчулга бажынын эргелекчизи Дозур-оол үлегерлиг ажылдап туралар. Ол черлерде номчулчуларнын саны өскөн. Ында номчулчулар политиктиг болгаш уран-чогаалдын, эртем-техниканын, көдээ ажыл-агыйнын литератураларын доктаамал номчуп туралар. Политбүлүмнерин болгаш политшколаларын дыннакчыларынга дуза кылдыр аныктап турар номчулчулар конференциялары аныктарнын сонургалын улам улгаттырган. Сталин аттыг колхозта аныктарнын калбак массазын ортузунга уран-чогаал литератураларын ыткыр номчулгаларын, оң тайылбырларын комсомолчулар Шүкү-Саар, Серенмаа олар сөөлүг үеде идепкейли-биле чоруда бергенер. Колхозтун номчулга бажынын ашинин, ырын болгаш аныктарын органи-засатынган.

Культур-массалыг ажылдар аныктарнын коммунист кижизидилгезинге канчаар-даа аажок улуг уjur-дузалыг. Ындыг турбуже, Бин-Хемдин комсомол райкому болгаш районун культур чырыдышкын килдизин үр үенин иштинде районун культура Бажынын ажылын эки органи-застап шыдаван, көдээ клубтарын ажылын экижидер хемчеглерин чорутпаан, оларда аныктарнын солун кежээлери болбайн турар. Колхозтар клубтарында болгаш номчулга бажынарнын ашинин, ырын болгаш музыканын,

танцынын болгаш эки ажыл-давайн келген. Болгашкын уду-тулгазынга бо ажылга сонургалды башкыларын, эмчилерин, агрономнарны болгаш комсомолчу активчилерин, аныктарын эвилел-девин турарын районун комсомол конференциязынга келген делегаттар шын шүгүмчүлөөнөр.

Комсомол организациялары клубтарын, номчулга бажынарнын чөвүлелдерин ажыл-чорудулгазынга идепкейлиг кижир, оларнын-биле кады аныктар ортузунга чорудар культур-массалыг ажылдарнын планын чогадыр, чөвүлелдерин составынга идепкейлиг комсомолчуларын кийер херек.

Культур-чырыдышкын албан черлеринин чагайжыдылгазынга үргүлчү сагыш салыр, клубтар болгаш номчулга бажынарнын чыгыш, чырык болгаш арыг-сылыг, таарымчалыг турарын чедип алыр. Бо дугайында көдээ Советтер, колхозтарнын баштаар черлери болгаш партия организациялары боттуг ажылдарын кылары чугула. Чүгө ынчаарда бүгү колхозчулар болгаш аныктар ол черлерге эки дыштанып, анаа радио дамчы-дылгазын дыйнап, хостуг номчулгаларын кылып ап болур. Бригада-ларга болгаш мал ажылынын фермаларынга кызыл булуңнарны органи-застаар болгаш дерин дугайында онза сагыш салып ажылдар.

Илеткелдерин, лекцияларын болгаш беседаларын кино-чоруктар көргүзүүн чорутушаан, органи-застаар практика чер-черде негезин. Ол база эки дуржулга. Комсомол организациялары эң активчи комсомолчуларнын болгаш аныктарнын иштинден кинооргани-заторларын шийир болгаш бадылаар херек. Олар кино-чоруктар көргүзүүн чогуур үезинде органи-застаар, болуп турар киноларын колхозчуларга тайылбырлаар, кинохемансыларын киносеансыларын чорударына дузалаар хүлээлгелер. Оларнын ажылын комсомол организациялары негез болгаш контрольдаары чугула. Чүгө дээрге, совет кино-чоруктарын пропагандалаары база ону аныктарнын коммунист кижизидилгезинге калбаа-биле ажылдары—комсомол органи-зацияларын чарлып болбас херээ.

Боттарнын колхозчу суурлары чараш, чагай болзун дээш комсомолчулар онза сагыш салыр уjur-луг. Олар болза, чаа-чаа клубтарын, библиотекаларын, кызыл булуңнарын, спорт шөлдери тургузарынга эгелекчилер болур, колхозтарнын электржидеринге болгаш радиофикацияжыдарынга идепкейлиг кижир уjurлуг.

Культур-массалыг ажылдарын экижидери—политиктиг сорулга. Бо ажылды аныктар сонургаар. Оларнын күжүнге даяр болза, бо талазы-биле комсомол органи-зациязы улуг чедишкенинлик болур.

Политик-чырыдышкын болгаш культур-массалыг ажылды удуртуру комсомол комитетинин бюрозунун, оң секретаринин канчаар-даа чыла-лар аргажок хүлээлгези. Культур-массалыг ажылдарын айтырыглары комсомол организациязынын болгаш комсомол бөлүгүнүн ажыл-планынын кол черин элзээр турарын чедип алыр херек.

Партия организациязы, колхозтун баштаар чери, көдээ Совет болгаш комсомол райкому, база районун культур чырыдышкын килдизин болза, аныктар ортузунга культур-массалыг ажылды экижидерин айтырыгларынын талазы-биле колхозтарнын комсомол органи-зацияларынга сырый харылзаа-лыг дузалажыр хүлээлгелер. Политик-чырыдышкын база культур-массалыг ажыл хей ынзы хевирлиг болгаш нарын херек. Ону шын чорудуп билери чугула. Бо ажылга кол чүе—оң бедик идеялы болур.

Бо ажыл болза, аныктарнын амыдыралынга социалист культур-ра сиңикен турарынче, коммунизм тилелгези дээш совет улус-биле кады социалист ажыл-агыйга идепкейлиг кижир талазы-биле аныктарга дузалаан турарынче угланган болур уjurлуг.

„Гоголь“ деп уран-чечен чаа кино

КИЕВ. Киевтин уран-чечен фильмдер студиязы уран-чечен документальдыг «Гоголь» деп өңүг чаа кинону тыртырып дооскан.

Ол кинону улуг орус чогаалчы Н. В. Гогольдун өлгөн хүнүнден бээр чүс чыл болганынга алдар болдуруп үндүргөн. (СЭТА).

Кыдат Улус Республиканың Улустун Төп Чазааның Даргазы эш МАО ЦЗЕ-ДУНГА

ТЕЛЕГРАММА

ПЕКИН.

Найрал, эвилел болгаш бот-боттарынга дузалажыр дугайында Совет-Кыдат Керээни чарганынын ийи чыл оюн таварыштыр мезин чүректин ханызындан байырымны болгаш бүгү делегейге тайбынын херээнин эрге-

ажыктарынга Кыдат Улус Республика биле Совет Эвилелинин аразында эвилелди болгаш кады ажылдажылганы улам быжыгларын күзөөнимни хүлээп ап көрүнөр, эш Дарга.

И. СТАЛИН.

ТЕЛЕГРАММА

Совет Социалист Республикаларнын Эвилелинин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш И. В. СТАЛИНГА

Найрал, эвилел болгаш бот-боттарынга дузалажыр дугайында Кыдат Улус Республика биле Совет Социалист Республикаларнын Эвилелинин аразында Керээни чарган хүнден бээр ийи чыл болганын таварыштыр Кыдат Улус Республиканың Чазаанын болгаш кыдат улустун мурундан улуг совет улуска, Совет Чазакка болгаш Силерниң бодунарга ханы өөрүп четириникин илередирин болгаш изиг байыр чедирерин менээ чөпшээрп көрүнөр.

Кыдат Улус Республиканың болгаш ССРЭ-нин аразында найрал, эвилел болгаш бот-боттарынга дузалажыр дугайында Керээни өзүгар болгаш Керээ-биле холбагашкан дугуржулгаларын барым-далааш, Улус ажыл-агыйн катар тургузарынга болгаш чаа Кыдаттын күрүненин быжыгларынга дыкха улуг дузалай болган Совет Чазактын болгаш

совет улустун Кыдат Чазакка болгаш кыдат Улуска ийи чылдын дургузунда берип турган изиг болгаш кызыгар чок дузаламчызы дээш бистер өөрүп четирип тур бис.

Кыдат болгаш совет улустарнын хүн келген тудум-на быжыгып турар улуг найралын бистер байырап тур бис. Кыдат биле ССРЭ-нин аразында күчүдүг эвилел болза, империалист агрессияга уdur демиселге болгаш Браккы Чөөн-чүкке тайбыны болгаш айыыл чок чорукту камгалаарынга тилелтирбес күш болгаш быжыг магадылап, а ол ышкаш бүгү делегейге тайбынын улуг херээ камгалаарынга, тилелгени чедип алырынга магадылап болуп турар.

Кыдаттын болгаш ССРЭ-нин улустарнын бузубас найралы болгаш чангыс эви делгерзин!

Кыдат Улус Республиканың Улустун Төп Чазааның Даргазы МАО-ЦЗЕ-ДУН.

1952 чылдын февраль 11.
Пекин хоорай.

ТЕЛЕГРАММА

Кыдат Улус Республиканың Күрүнениң Административтиг Чөвүлелинин Премьерин болгаш Даштыкы Херектер Министри эш ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙГА

ПЕКИН.

Бүгү делегейге тайбыны болгаш демократияны быжыгларын херезинге эң улуг салышкын болуп турар найрал, эвилел болгаш бот-боттарынга дузалажыр дугайында Совет-Кыдат Керээнин ийи

чыл болганы-биле холбаштыр Силерге чүректин ханызындан байыр чедирип тур мен.

А. ВЫШНСКИЙ.

ТЕЛЕГРАММА

Совет Социалист Республикаларнын Эвилелинин Даштыкы Херектер Министри эш А. Я. ВЫШНСКИЙГЕ

Найрал, эвилел болгаш бот-боттарынга дузалажыр дугайында Кыдат Улус Республика биле Совет Социалист Республикаларнын Эвилелинин аразында Керээни чарган хүнден бээр ийи чыл болганын таварыштыр мезин чүректин ханызындан чедирген байырымны болгаш империалисттик уdur, ба-

за Браккы Чөөн-чүкке болгаш бүгү делегейге тайбынын херээ камгалаар демиселге Кыдат биле ССРЭ-нин аразында улуг найрал хүн келген тудум-на быжыксын деп күзеп турарымны хүлээп алырынын дилемин.

Кыдат Улус Республиканың Күрүнениң Административтиг Чөвүлелинин Премьерин болгаш Даштыкы Херектер Министри ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

1952 чылдын февраль 11.
Пекин хоорай.

ЧАСКА ЧЕДИШКИНИНГ УЖУРАЖЫР

Тарылгага белеткелди күштелдирер

Үрезин арыглашкынын чорудар

САРЫГ-СЕП. (Телефон-биле).

Каа-Хем районун колхозтары 1952 чылдын часкы тарылга кампаниязынга белеткел ажылдарын эрткен чылдын бо үезинде турганынга бо-даарга элзээр организастиг чорудуп турар. Бо чылдын тарылгазын хер-реглетинер үрезин тарааларын колхозтар бүрүн уруп алган. Ам колхозтар урдунган үрезинерин арыглашкынын болгаш чепсек херекселдерин септелгезин чорудуп турар.

Чаа-Хөл районун Чаа-Хөл суму-зунда Молотов аттыг колхоз (даргазы Бегзи) 1952 чылдын часкы тарылгазынга багай белеткенип турар. Ам бар 40 тонна үрезинден чүгле 20 тонна кызыл-тас арыглааш, өскезин арыглаайн соксап каан. Ам-даа 8 тонна үрезин чепсек. Ону

тыптынар дугайында колхоз баштаар чери кандыг-даа хемчег албайн турар.

Колхозта көдээ ажыл-агыйнын чепсек-херекселдеринин септелгези чорувайн турар.

К. ДЫЗЫР.

Областың МТС-теринде тракторларнын болгаш көдээ ажыл-агый машиналарын септелгезинин чоруп турарынын дугайында медээ

(1952 чылдын февраль 10-да, хуу-биле).

МТС-тер аттары	Тракторларнын септээ хуузу		Андазынар	Сел-калар	Культура-торлар
	Капитал септеге	Агар септеге			
1. Бай-Хаак	33,3	61,9	62,8	51,4	20,0
2. Шагаан-Арыг	78,5	44,4	82,7	66,6	38,4
3. Бин-Хем	43,7	66,6	43,7	31,2	14,2
4. Сарыг-Сеп	42,8	61,1	57,3	80,7	53,8
5. Чадаана	60,0	76,4	71,4	66,6	66,6
6. Кызыл Мажалык	20,0	64,2	70,5	21,6	33,3
7. Чаа-Хөл	75,0	80,0	58,8	44,4	44,4
8. Сүт-Хөл	125,0	27,2	50,0	50,0	57,1
9. Бай-Тайга	66,6	55,5	90,0	75,0	20,0
10. Тес-Хем	25,0	66,6	44,0	28,5	
11. Кызыл	83,3	86,3	84,6	44,4	80,0
12. Балгазында ММС	33,3	80,0	85,7	66,6	

Часкы тарылгага белеткел ажылдарын Ильинкада «Тилелге» болгаш Коптуда «Ленинчи орук» колхозтар районда эң организастиг чорудуп турар. «Тилелге» колхоз үрезин тарааларынын 80 ажыг хуу-зун арыглап алган болгаш көдээ ажыл-агыйнын чепсек херекселдеринин база ажыл айттарынын дер-риг-херекселдеринин септелгезин доозуп турар. Колхозчулар эштер Сувакпит, Санаров болгаш Болму-хов олар тараа шөлдериинде 550 ажыг шанак өдекти төккөн.

Коптуда «Ленинчи орук» колхоз үрезин арыглашкынын болгаш көдээ ажыл-агыйнын чепсек херекселдеринин септелгезин бедик шынар-лыг дооскан. Колхозтун дарганилары эштер Русин, Черепанов олар эки ажылдап турар.

М. СОСКУР-ООЛ.

Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун 34 чыл оюнга уткуштур

Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун 34 чыл оюнга Белеткелер Москванын шериг округунун шериг кезектеринде болгаш салбырларында, шериг өөредилге черлеринде эгелзэн.

Совет Армиянын М. В. Фрунзе аттыг Төп Бажынын «Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун 34 чыл ою» деп темалыг идекки агитаторларга, пропагандаистерге, клубтар болгаш офицерлер Бажынарнын начальнигеринге номчаан.

Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун маадырлыг төгүзүнүн дугайын, совет дайынчыларын дайынчы болгаш политиктиг белеткелдерге чедишкенин көргүзүп турар фототриналарын, делгелерин чер болганда органи-застап турар.

Москванын шериг округунун кышкы спартакиадазы февраль 10-да эгелзэн. (СЭТА).

ЛЕНИНГРАД. Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун 34 чыл оюн демделгезинге Лениннин хосрайы белеткенип турар. «В. И. Ленин биле И. В. Сталин—Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун организастиг болгаш баштыкчылары», «И. В. Сталин—бистин бүгү тилелгеривистин баштыкчызы болгаш организастиг база өске-даа темаларлыг лекциялар болгаш беседалар ДОСААФ-тын эге организацияларында эртип турар.

ДОСААФ-тын активчилери тулчушкуннар болган шөлдере, музейлерге экскурсияларын болгаш Ада-чурттуу Улуг дайыннын кижикчилери-биле ужуражышкынын органи-застап турар. Боодалга клубтарында маргылдаалар эгелзэн.

АЛМА-АТА. Казахстаннын найсылалынын бугурдугелеринде, албан черлеринде болгаш өөредилге черлеринде Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун 34 чыл оюнга белеткелер калбарган.

ССРЭ-нин Чепсектиг Күштеринин дугайында беседаларын муң-мун агитаторлар клубтарда, кызыл булуңнарда болгаш агитпунктуларда эртип турар. Совет Армиянын төгүлүг оруннга алдар болдурган делгелерин партия чырыдышкынын бажынарнын кабинеттеринде тургускан. ДОСААФ-тын эге организацияларында болгаш спорттун кууду коллективтеринде боодалга болгаш хаак маргылдаалары эгелзэн.

ЧЕРНИГОВ. Совет Эвилелинин Чепсектиг Күштеринин дугайында беседалар областын бугурдугелеринде, колхозтарында болгаш албан черлеринде эртип турар. Ада-чурттуу Улуг дайыннын кижикчилери-дайынчылар боттарнын сактышкыннын ажылчы чоннарга чугалап берип туралар.

Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Флудунун 34 чыл оюнга алдар болдурган хаак кростарына Козеленский, Городнянский, Шорский районнарнын «Колхозчу» деп спорт нитилелинин чүс-чүс хаакы-кежигүннери киришкен. (СЭТА).

Н. В. Гогольдун өлгөндөн бээр чүс чыл болганын

Бүгү чурт-биле кады демір орук транспортунун ажылдакчылары Н. В. Гогольдун өлгөн хүнүнден бээр чүс чыл болганын демделгезинге белеткенип турар.

Демір орукчулар культура албан черлеринде калбак четкилиг. Оларда 800 ажыг клубтар, культура Бажынарны болгаш ордулары, дыкха хей библиотекалар, кызыл булуңнар бар.

Улуг орус чогаалчыга алдар болдурган «Гогольдун номчулгаларын», номчулчулар конференциязын, ном делгелерин библиотекалар органи-застап турар. Москва, Киев, Тула болгаш өске-даа демір орук белдирлеринде Гогольдун амыдыралын болгаш чогаал ажылдарын дугайында илеткелдерин болгаш лекцияларын номчуп турар.

Демір орукчуларын Төп культура Бажыны, метро тудуунун культура бажыны, Москва—Курск, Москва—Рязань, Сонгу болгаш өске-даа демір орук белдирлеринин ажылдакчыларын клубтары ынзы-бүрү ажылдарын белеткеп турар. (СЭТА).

ПАРТИЙНИ АМЫДЫРАЛ

Мөңгүн-Тайга районда партияның политиктиг агитация ажилы

Коммунист нийтлелдиг дугайнда марксист-ленинчи улуг идеяларны, база большевик партияның Совет чактын директорларын болгаш доктаал шийтирлерин ажилчы чонун ортузунга пропагандалап непердеринин херээнге партийни политиктиг агитация партияның холууда күштүг чепсек болуп турар. Партияди политиктиг агитация ажилы районун ажилчы чонунун ортузунга күштөлдүр чорударына Мөңгүн-Тайга районун партия организациалары элэн ажилдары чоруткан. ВКП(б) райкомунун чанында 19 кизи составтыг илеткелчилер болуп болгаш 64 агитаторлар-ыг 9 кезек черде агитколлективтер районда ажилдап турар. Илеткелчилер бөлүүнүг кежигүннери болгаш агитаторлар 1951 чылдын ийн дугаар чартында болгаш 1952 чылдын январьда 89 лекцияларны 2776 кижиге, 167 илеткелчилерни 3900 кижиге кылган болгаш 975 катап бекетдерлерни 6024 кижиге, 303 катап солун номчулгаларын 2121 кижиге чоруткан. Ажилчы чонун ортузунга политиктиг агитация ажилын чорударына мурнакчы киржип турар идеялыглар болза, Каргы сумуунда агитатор эш Үнүрүн, РоМГБ коллективтер эш Усундор эш Солун олар болуп туралар. Оон-биле калы, политиктиг агитация ажилын чорудулгазында четпестер база бар. Чүд дээрге, ажилчы чонун ортузунга номчуп турар лекцияларын, илеткелчилерни политиктиг идея деннеди куду, хүн-бүрүнүн амыдыралын чаа көргүзүлгелерин фактылары-биле холбашкак эвес, оон хоорук болуп турар. Ол мыкшаш илеткелчилер бөлүүнүг ажилына болгаш агитколлективтерин ажилына хүн-бүрүнүг боттуг удуртулгазы ам-даа суда чорутунуп турар. Оон хараазы-биле илеткелчилер бөлүүнүн чамдык кежигүннери база агитколлективтерин чамдык агитаторлары мырынай ажилдавайын, боттарынын хүлээлгезин күүсетпейн, анаа ат эдилеп чоруур чоруктар бар.

Ылангыя илеткелчилер бөлүүнүг кежигүннери Домбулак, Терехова, Алдын-оол олар болгаш агитаторлар: Каргыда Даржаа, Созур-оол, Мөңгөн-Буренде Балдан, Чамбал, Хүрөг-Тайгада Шиния олар ажилчы чон ортузунга лекция, беседа чорударына мырынай киришпейн туралар. Партия эге организациаларынын хана солуннарын тургускан. РоМГБ коллективтер партия эге организациаларынын (секретари эш Седен-оол), районун 7 чыл школазында партия эге организациаларынын (секретари эш Маадыр), Каргыда партия эге организациаларынын (секретари эш Бадаан) хана солуннары чогуур өй-шаанда үнмөй турар, а хаяа үнген дугаарлары куду идея деннедиг болуп турар. Партияди политиктиг агитация ажилында туруп турар четпестерин чылдагааны болза, ВКП(б) райкомундан партия эге организациалары чедир политиктиг агитация ажилына хүн-бүрүнүг боттуг удуртулгазы, контроль хыналдын чогууру-биле боттандырып суларатканында болуп турар. Ылангыя ВКП(б) райкомунун пропаганда болгаш агитация килдизин (эргелекчизи эш Дагба-Доржу), илеткелчилер бөлүүнүн болгаш агитколлективтерин ажилына хүн-бүрүнүг практиктиг дувазын көргүзөр, оларнын ажилында четпестерин узуткап алырын хемчеглерин алып талазы-биле ырактала чепсек ажилдап турар. Партияди политиктиг агитация ажилын эң-не күштүг чепсез солун парлалга болуп. Районун ажилчы чоннарынын чагыткан солуннары болгаш журналдары чогуур үезинде номчутунуп шыдавайын турар. Чүге дээрге, областын харылаза эргелекчилерин чери бодунун ажилын таарыштыр организастап ап шыдаваанындан почта районога ай-айы-биле саадап келир чоруктар бар. Ынчангаш агитаторлар бодунун ажилына хереглээр материалдарын солуннардан, журналдардан алып чүве төлөөдө олар база-ла чогуур үелерде

херектиг материалдар-биле хандырынып ап шыдавайын туралар. Бо чорук ажилчы чонун ортузунга калбак агитация ажилын чорударына улуг шаптыкты ужураштырып турар. Ол мыкшаш политиктиг агитация ажилына база бир эң чугула чепсек болуп радио районога чогууру-биле ажилдавайын турар. Чылдагааны болза, оон техниказын билер кадрлар-биле хандырынып мааньында болуп турар. Чамдыкта радио дамчытыр Кызыл-биле чугаалажышкын безин үстү бээр чоруктар бар. Мөңгүн-Тайга район кино-чурук көргүзүлгезин ажилы экижидер дугайын ВКП(б) обкомунун бюроу бодунун доктаалына айткан. Ол доктаал эзугаар районога бир турум ажилдаар, бир көжүп чоруур кино точкалары ажилдаар ужуруг турган. Ол доктаалды областыг кинофикация эргелели мынчага чедир күүсетпейн, көжүп чораш ажилдаар кино точказы мынчага чедир чок, чүге район төвүнде чангыс кино точказы ажилдап турар. Районога чаа киноларны база чорутпайн турар, ынчангаш каш-ла киноларны чурттакчы чоннар хей катап дакпырлап көрүп турар. Чаа кинолар чорудар дугайында Мөңгүн-Тайга районун каш удаа кылган негелдерин областыг кинофикация болгаш кинопрокат черлеринин удурткучлары күүседип бербейн туралар. Ам ВКП(б)-нин Мөңгүн-Тайга райкому партияди политиктиг агитация ажилында четпестерин дарый узуткаш, илеткелчилер бөлүүнүг ажилын болгаш агитколлективтерин ажилын боттуг удуртуп, контрольдап тургаш, 1952 чылда ажилчы чоннар ортузунга партияди политиктиг агитацияны улам күштөлдүр хемчеглерин ап чорудар.

Ч. ЧЫЛБАК-ООЛ,

ВКП(б)-нин Мөңгүн-Тайга райкомунун секретари.

Хана солун ажилын экижидер

Сүт-Хөл районун Бора-Тайга сумуунда «Сталинчы орук» колхозта партия эге организациаларының «Коммунизмче орук» деп хана солуну бар. Хана солунун редактору партия эге организациаларының бюро кежигүннери эш Сундук. Хана солун ай санында ийн катап үнер ужуруг турган. 1951 чылда чүгө 11 катап үнгөн, сөөлүг үеде хана солун үнмөстөэн болуп турар. Хана солунга үнүп турар материалдар утка-шынар талазы-биле куду деннеде, кирип турар материалдарнын хей нуруузу-ла каш чытаттыг авторларнын бижээни

кыйгырыг шынчилик материалдары болуп турар. Оон арынарнын шүгүмчүлөдиг материалдар кончүг эвээш кирип турар, хаая киргенде билдинмес хевир-биле киргилээр. Ылангыя 1951 чылдын декабрь 10-да үнген дугаарында колхозчулар Сат болгаш Чадамма оларнын дугайында шүгүмчүлөдиг материал үнгөн. Ында Сат биле Чадамма-нын чүгө 18—30 күш-хүннери ажилдап алганын, мивнимун күүсетпейн барганын айтпайн турар.

Агитхуудустар эртекн күсүк дү-

жүт ажаап алышыкынын үезинде 29 катап үнгөн, а оон соонда чангыс-даа үнмөстөэн. Партия эге организациалары хана солунун болгаш агитхуудусту кампания ажилдары үезинде үндүргөш, анаа үелерде ынаар сагыш салбайн турары тергини чепсек. Ынчангаш «Сталинчы орук» колхозта партия эге организациалары хана солунун ажилын хүн-бүрү боттуг удуртуп, контрольдап тургаш, партияди көсүк агитациаларынын күштүг чепсез болдурары чугула.

Х. БОРБАЙ-ООЛ.

Колхозтарнын отчёт-сонгулда хуралдары

Чаа-чаа хүлээлгелерни алган

ЧАДААНА. (Телефон-биле). Чоокта чаа Чөөн-Хемчик районун Баян-Талада «Октябрь» 30 чыл ою» колхозтун чыл отчёду кылып үндүргөн. Отчёт-сонгулдалыг хуралдан ук колхоз эртекн көдээ ажил-агы чылында колхоз бүдүрүлгезинин талазы-биле улуг чедикшинерлиг болган деп демделээ. Отчёттуг үениг иштинде колхозтун нийтлештирген малынын баш санын нийтизи-биле 123 хуу күүсеткен, оон иштинде инек малды 122 хуу, ынчаарга төрүүр инектерин баш санын 108 хуу, чылгы малды 163 хуу болгаш шээр малды 124 хуу күүсеткен. Мал ажилынын талазы-биле ук колхоз районун еске колхозтарынын мурунда чоруп турар. Отчёттуг үениг иштинде колхоз бүдүрүлгезинин тус-тус адырларында ак-сеткидиг ажилдап, боттарынын хүлээлгелиг ажилын эки күүседип турар шалыпчылар эвээш эвес илерээ. Чижээ, хой фермазында ажилдап турар М. Мөңгө, Эдер-оол, инек малда М. Кежик-оол, О. Отчап, О. Чинмит-оол, К. Коңчук болгаш чылгыда Бузгалдег мыкшаш эки ажилдап турар эштер колхозта эвээш эвес деп отчёт-сонгулдалыг хурал демделээ. Эртекн чылын колхоз чаксы тарыхка кампаниянын чогуур өвүнде бедик агротехниктиг деннеде чоруткан. Чайгы үеде тараларын ажаалгазын эки чорутканынын түннелинде колхоз эртекн күзүн

тараа культураларынын бедик дүжүттерин алган болгаш күрүнеге тараа дужаарынын планын хуусаа бетинде, сентябрь 18-те кызыл-тас биле күүсеткен. Ол мыкшаш колхоз эртекн чылын күрүнеге дүк дужаарынын планын 280 хуу, эът дужаарынын планын 155 хуу күүсеткен. Отчёттуг үениг иштинде 50 колхозчу өрөгелер бажыңнарже көжүп кирген. Колхозтун эге школазында 258 колхозчу урулгар өөренип турар, өөредилге чылынын бир дугаар чартында школа өөредилге шынарын 95 хуу күүсеткен. Ынчангаш «Октябрь 30 чыл ою» колхозтун кежигүннери эртекн көдээ ажил-агы чылында улуг башкы Сталинин мурнунга алган социалистиг хүлээлгелерин чедикшинерлиг күүсеткен деп отчёттуг хурал демделээ. Отчёт-сонгулдалыг хуралдан 1952 чаа көдээ ажил-агы чылында колхоз бүдүрүлгезинге оон-даа артык улуг чедикшинерлиг болуп дээш чаа немелде хүлээлгелерин алган. Чүд диге, 1952 чылда төрүүр 100 инек бүрүзүндөн 95 бызааны, 100 беден 90 кулуну, 100 хой болгаш өшкүдөн 110—115 хураганнарны болгаш анайларын алып. Колхозтун нийтлештирген малынын азырал хайгааралын экижидип тургаш, хой бүрүзүндөн 2,5 килограмм дүктү кыргып алып, саар инек бүрүзүндөн чылда ортумаа-биле 1800 литр сүтү саап алып, мал чеминге 2700 тонна сиенни

сентябрь 1-нин бетинде белеткеп алып. 1952 чылда малдыг чангыс-ай хевирлиг 5 кажааларын, 19 чуртталга бажыңнарын, культура-амыдыралдын 7 туугларын күүседип болгаш чаа туруп турар электр станциянын 1952 чылдын төнчүзүндө ажылгалга киирер болгаш өскөдөө. Колхозта школа болгаш эмнеге черлерин септелгезин база оодар ийнип белеткээрлин август 1-де күүседир. 1952 чылдын чаксы тарыхында бүгү белеткеп ажилдарын февраль 20-де доозар. Тараа культураларынын тарыхынын май 5-те доозар, тарыхка планын 130 хуу күүседир, оон иштинде кол культуралар болуп кызыл-тасты 105 хуу күүседир. Тарааларнын чайгы ажаалгазын агротехниктиг бедик деннеде чорудуп тургаш кызыл-тастын гектар бүрүзүндөн 18—20 центнер дүжүтү ажаап алып болгаш күрүнеге тараа дужаарынын планын хуусаа бетинде, сентябрь 20-де күүседир, ол мыкшаш күрүнеге эът болгаш дүк дужаарынын планын база хуусаа бетинде ажыр күүседир болгаш өскө-даа. Отчёт-сонгулдалыг хурал колхозтун даргазына эш Михайловту сонгаан. Колхозчуларнын ол отчёт-сонгулдалыг хуралдан районун колхозтарын социалистиг чарышка кыйгырган. А. БИЧЕ-ООЛ.

Недээ ажил-агы артелин улам баныглаар

Бай-Тайга районун Хөл сумуунда Сталин аттыг көдээ ажил-агы артелини отчёт-сонгулда хуралы январь 30-де болуп эртекн. 1951 ажил-агы чылынын дүргүзүндө Сталин аттыг колхоз эвээш эвес чедикшинерлиг болганын колхоз даргазынын олакчызы эш Кула бодунун илеткелгезин чугаалаан. Колхозтун өрөгези 1951 чылда 160 турганындан 1952 чылда 330 ашкан. 19 санныг чуртталга бажыңнары туулар планы күүсеткен, оон ынай колхоз баштаар черин контрольдап болгаш мал ажилынын элэн туугларын кылган. Колхоз мал өстүрер планын 160 хуу күүсеткен. Күрүнеге дужаар тараа планын 103 хуу, эйти — 102 хуу, дүктү — 147 хуу күүсеткен.

Колхозтун ажилында чамдык чедикшинер-биле чергелештир улуг четпестер барын хуралга санал берген колхозчулар чиди-биле шүгүмчүлөп турган. Колхоз организас, ажил-агы талазы-биле эки быжыкпайн турар. Күш-ажылдын организастыг чепсек, 116 колхозчулар күш-хүнүнүг доктааткан минимум күүсетпези. Күш-ажыл кылып шыдаар 22 херэеженнер нийтинин ажилына шуут киришпези. Туугуну сан талазы-биле күүседип турар болза-даа, шынары чепсек. Ылангыя ам үеде 1952 чылдын тууг материалын белеткели дыка оожум чоруп турар.

Нийтинин малынга четчир саныг чем суурну тургусуунаындан болгаш кышкы үеде шыгыны хемчеглер чорутунмайн турарында малдын кышкы байдалы ынды-ла эки эвес. 1951 чылда колхоз малдын баш санынын нийти планын күүсеткен болза-даа, чыл эгезинде колхозка бар турган улуг мыкшаш малды өстүреринин планын 89,6 хуу күүсеткени кончүг чепсек. Оон ынай артель баштаар черин удурутулгазында, иштиг организастыг ажилдарында бар турар четпестерин колхозчулар хуралга ийердип шүгүмчүлөп. Колхозтун организас, ажил-агы талазы-биле быжырар, 1952 чылда бедик дүжүт чедип алып, нийтинин малын баш санын өстүрер, оон продукту-луун бедидер, колхозчуларын сууржулгага шилчилер болгаш өскө-даа хемчеглер дугайын отчёт-сонгулда хуралдын шийтирерин айткан. С. КАНДАН.

ТЫВА ТӨӨГҮЗҮНҮГ ДУГАЙЫНДА ЛЕКЦИЯ

Чоокта чаа Чөөн-Хемчик районун төвү Чадаана хоорайнын культу-ра бажыңына ВКП(б) обкомунун школа килдизинин эргелекчи эш Б. Болдур-оол «Эрги Тыванын эртип келген төөгүзүнүн дугайында тайылбар» деп лекцияны

чизи эш Б. Болдур-оол «Эрги Тыванын эртип келген төөгүзүнүн дугайында тайылбар» деп лекцияны

номчаан. Лекцияны хоорайнын 500 ажыг чурттакчылары улуг сонуургал-биле дыннаанар. Устүнде айткан бүгү четпестер болза, школарда пионер болгаш комсомол организациаларынын ажилыне ВЛКСМ райкомнарын болгаш хооркомунун эвээш кичээг-биле салып турганында хамааржыр. Райкомнар болгаш хоорком, ВЛКСМ-нин XI съездинин болгаш ВЛКСМ ТК-нын VII пленумунун шийтирлерин ханызы-биле өөрөмөй, чүгө оларны пленумнарга болгаш хуралдарга чугаалажып көөрү-биле кызыгаралын туралар. Школарда комсомол болгаш пионер ажилдарынын кадрларын шилпип алып болгаш оларны өөредир талазы-биле ВЛКСМ обком болгаш райкомнары кошкак сагыш салып туралар. ВЛКСМ райкомнары, районо болгаш школар дирекциялары-биле сырый харылазын тургузуп, комсомол болгаш пионер ажилыне башкыларын кириштирип тургаш, школаны өөредилге-кижишдилгелиг ажилдарынын сорулгаларын чедикшинерлиг-биле шийтирлээр ужуруг. Өөреникчилерин быжыг коллективин тургузпайн тургаш, комсомол болгаш пионер организациаларынын дузаламызын албайн тургаш совет школа коммунист кижизидилгени айтканын чедикшинерлиг айтканын пионерлер берге деп чүвени ВЛКСМ райкому бүрүзү, улус өөредилгезинин килдизи, школа директору болгаш башкы бурүзү билер ужуруг. Пионер болгаш комсомол организациаларынын ажилына кирир чорук башкы бурүзүнүн хүндүлүг хүлээлгези, оон ажилынын чедикшинерлиг болурунун үндезин болур. О. АЛДЫН-ООЛ, ВЛКСМ обкомунун секретари.

Школарда комсомол болгаш пионер организациаларынын ажилын удуртуп

Бир эвес бүгү чуртту харугда эргилер көрүп болуп чүве болза, бис ону канчаар-даа аажок улуг өөредилге комбинады кылдыр көөр ийик бис. Бүгү чурт өөренип турар. Эге болгаш ортумак школарын, ажилчы аныктарын школарын, дээди өөредилге черлеринин болгаш техникумнарнын, бүдүрүлгелерде стахановчу бөлүмнеринин болгаш колхозтарда агро-зоотехниктиг курстарын четкизи чуртта канчаар-даа аажок калбарган. Кайда-даа кичээлдер, өөредилге чоруп турар, аныктар болгаш улуг назылыг чон-даа—шүптү-ла өөренип туралар. Бистин чуртувуста өөрөмөй турар кижилер эвээш. Совет Эвилелинин чүгө эге болгаш ортумак школарында 40 миллион чыгыс кизи өөренип турар. Совет кизи бурүзүнүн амыдыралы оору ылавыла школа тавартыр эртер. Совет школа болза, эртем билдиги кижилерин белеткеп, коммунист нийтлелдиг кежигүннеринин бедик моралдыг мөзү-шынарын оларга сиңиктирип, оларны кижизидип турар. Эзүп олар салгакчыларын кижизидилгезинче коммунист партия болгаш Совет чазак канчаар-даа аажок улуг кичээлгезин салып турар. Уруглар дээрге, бистин келер үеви, бистин идегеливи болур. Төрөөн чуртун келир үезин дугайында, совет күрүнени улам ынай быжыгларын дугайында, бистин чуртувуста коммунизм тургузушкунунун дугайында боттарынын бодалдарын совет кижилер өзүп олар салгакчылар-биле холбаштырып туралар. Бичи уругларын кижизидер талазы-биле бирги чергенин чери совет школа болур. Школа бистин

уругларынык чүгө билгилерин шийтээдип турар эвес, харын өртемчезини шийчилеп көөрүнүн үндезинин салып, коммунист идея-биле чепсегелген кижини өстүрүп турар. Бүгү-ниити өөредилгеге чүү херигил? Хамыктыг мурунда башкылар болгаш школа херек. Совет эрге-чарыга бисти школар болгаш башкылар-биле четче хандырган. Ынчалза-даа бичи уругларын кижизидер болгаш өөредир талазы-биле хей талаалыг бүгү ажилды чорудары чүгө башкыга берези билдингир. Өөредилгени болгаш кижизидилгени экижилери дээш башкыларын демселинге школарда комсомол болгаш пионер организациалары канчаар-даа аажок улуг дузаламчыны көргүзүп турар. Ынчангаш школага комсомол ажилы—комсомолдун ниити херээ болур ужуру ол. «Школага комсомол ажилынын дугайында» айтыргы таныжып көрөш, комсомолдун XI съездинин болза, школарда комсомол организациаларынын ажилына программа болуп шийтирени үндүргөн. Школарда комсомол болгаш пионер организациаларынын ажил-чорудулгазы болза, школа директорларын болгаш башкыларын боттандырып турар кижизидилге ажилынын чугула кезин болур болгаш школаны ниити өөредилге-кижизидилгелиг сорулгаларына чагырткан турар. «Школага комсомол болгаш пионер организациаларынын ажилынын шынарын экижилеринин чугула чүлүг оларнын ажил-чорудулгазына башкыларын идеялык киржилгези болур» деп чүвени ВЛКСМ-нин XI съездин

айткан. Ол шийтирер совет башкылар улуг сеткил ханыкшык-биле хүлээп алганнар. Школарда комсомол болгаш пионер организациаларынын ажилына бистин Тыва областыг башкыларынч идеялык киржип турар чорун ВЛКСМ-нин XI съездинин шийтирине харыс болган. Улуг-Хем районун башкылары школарын пионер болгаш комсомол организациаларынын ажилына хүн-бүрүдө дузалажып туралар. Шагаан-Арыгнын ортумак школарыны үшкү класзын класс удурткучу эш Михайлова класстын пионер организациалары-биле калы, бүгү пионерлерин чүс хуу өөредилгезин чедип алган. Улуг-Хем районун башкылары класстан дашкаар ажилдарже улуг кичээлгезин салып, хостуг үеде өөреникчилерин культуруг дыштанлаганын эки организастап туралар. 1951 чылдын ийн дугаар чартында районун пионер организациалары бодунун хүрээлениче эң эки 95 школарын кырып алып, ВЛКСМ-нин хүрээлениче эң эки 79 пионерлерин шийлтикен. ВЛКСМ Каа-Хем болгаш Улуг-Хем райкомнары болгаш Кызыл хооркому школарда комсомол болгаш пионер организациаларынын ажилын хүн-бүрү удуртуп турар. Улус өөредилге органдары-биле болгаш школар дирекциялары-биле ВЛКСМ райкомнарынч сырый харылаазынын түннелинде, ол районнарнын школары өөредилге чылынын ийги удлунда школарга өөредилге болгаш чурум талазы-биле улуг чедикшинерлиг болганнар. Ол районнарнын школарынын хей кезинде комсомолчулар болгаш пионерлер

шүптү багай демдек чок өөренип туралар.

Ынчалза-даа бистин областыг чамдык районнарнында ВЛКСМ райкомнары, районлоар школанын комсомол болгаш пионер организациаларынын ажилыне чогуур кичээлгезин салбайн турар.

Чижээ, ВЛКСМ Барыны-Хемчик райкому бо талазы-биле ажил чорутпаан. ВЛКСМ райкомунун ажилдакчылары колхозтарга барбайн, ында колхоз школарынч сонуурган көрбейн туралар, а таварылга болуп барза-даа, оон түннели чок болуп турар. ВЛКСМ ТК-нын VII пленумунун шийтирер үненигин соонда, үш айлар эртекн турда безин, ол шийтирер школарга пионерлер, комсомолчулар болгаш башкылар таныжып көрбөзү турган. В. И. Ленин аттыг пионер организациаларынын ажилын чүгө школарынч херээ кылдыр санап алгаш, ВЛКСМ Барыны-Хемчик райкому үстүнде шийтирер албан черлеринин болгаш колхозтарынч комсомол организациаларына таныштырынын безин бодавайн-даа барган.

ВЛКСМ ТК-нын VII пленумунун шийтирер «Тийлелге» колхозтун пионер болгаш комсомол организациаларына танышпаан, а ол хирезинде ВЛКСМ ТК-нын пленум кежигүнүне кандидат эш Хорбин ол колхозтун школазында ажилдап турар. Школада өөредилгезинге четпейн тураларынч ортузунда пионерлерин саны хей, комсомол ажилы багай. Ынчалза-даа ВЛКСМ обкомунун болгаш райкомунун пленумунун кежигүнү, ВЛКСМ ТК-нын пленум кежигүнүне кандидат эш Хорбин ол чорук бичи-даа дүвүртпези. Эш Хорбин болза, районунч комсомол организациаларынын ажилына база-ла дузалажып турар. А комсомол райкому эш Хорбинден негелде-даа кылбаан, ынчангаш «Тийлелге» колхозта пионер болгаш комсомол ажилынын

талазы-биле байдал ам-даа куду деннеде хевээр.

Пионер болгаш комсомол ажилдарын мынчаар харыска болгаш принцип чогуу-биле көрүп турган чорук Барыны-Хемчик районун школарынч өөредилге ажилынын багай түннелиг болуп чорууга чедирген. Шекпээр суму школазында 41 пионерлерин 14-гү, Эрги-Барлык школазында 144 пионерлерин 30-ни багай өөрөгөн Күш-културанын куду коллективтерин чангыс-даа школада ажилдавайн турар, а чамдык школарда ындыг коллективтерин тургусууна-даа. Өөреникчилерин күш-ажыл талазы-биле кижизидеринин ужуру-дузаны мырынай үнелөөйин турар. Бүгү районда «Лидим колдар» дээр чангыс-даа болгаш чок Школардын интернаттарында сош-соода кылыр, күрүнени өнчүзүн үрээр чоруктар хей.

Чөөн-Хемчик районун школарында полит-кижизидилгелиг ажил дыка багай чоруп турар. Өөреникчилер ортузунда Москва, Төрөөн чурт, комсомол дугайында тодаргай билиг чок чоруктар безин бар.

Бай-Тайга болгаш Өвүр районнарнын школарында багай өөренип тураларынч элэн хей кезин комсомолчулар болгаш пионерлер болуп турар.

ВЛКСМ Тере-Хөл райкому болгаш улус өөредилгезинин район килдизи школарда пионер организациаларынын ажилыне эвээш кичээлгезин салып турар. Ол районун школарында пионер директору анаа-ла статистиктиг отчёттарда санатынын турар, а херек кырында оларнын хей кезин кандидат-даа ажил чорутпайн турар.

Тожу районун школарына өөредилге чылынын бирги чартында багай өөредилгелиг 93 өөреникчилерин 57-эс пионерлер болгаш

„Колхозчу“ деп эки-тура спорт нийтилелиниң районнар конференциялары

БИИ-ХЕМ

Чоокта чаа Би-Хем районун Тун хоорайга «Колхозчу» деп эки-тура нийтилелиниң бирги район конференциясы эрткен. Аңа эки-тура спорт нийтилелиниң оргбюроунун даргазы эш Серебряниковтун өтөт илеткелди чугаалашкан.

Райондун күүсекчи комитетинин үндүргөн шитпирин Эсугаар 1951 чылдың декабрь 27-де «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң организастыг бюросун районга тургускан. Организастыг бюро бодунун тускай хуралын кылгаш, «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң кудуку организацияларын кол-дотар чанынча организастыг тургузары-биле бодунун төлөөлөрүн колхозтар санынче үндүргүлээн. Ол талазы-биле элээн улуг ажылдарын чоруткан.

Ол организацияларын тургузары-нга колхозтарда партия, комсомол организациялары, колхозтарның баштаар черлери, көдө Советтер колхозчу массаларның иштинге «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң улуг ужу-дузалыгы дугайында тайылбыр ажылдарын кал-бартып чорутканнар. «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң кудуку организацияларын колхозтар бүрүзүнге 8 кезек черде тургускап болгаш оон кезигүүнеринге 140 ажыг колхозчу аныяктар, көдө интеллигентилер киргенер.

«Искра» көдө ажыл-агый арте-

линге кудуку организацияны тургускаш, кезигүүнер хүлээп ап турда, колхоз баштаар чериниң даргазы эш Никитин оон кезигүүнерге бир дугаарында кирген болгаш организацияны тургузарының хуралына бодунун саналын бергеш, «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң кудуку организацияныга спорт херекселери сатып алыры-биле 500 рубльди колхозтун үлетинмес хөрөңгизинден бээр талазы-биле бүгү колхозчуларын нийти хуралына шитпирлетирер дугайында хүлээлге алган. Ол ышкаш Эок суурун көдө Сөвединден 2000 рубльди спорт херекселери сатып алырынга дузалаар болган.

Эки-тура нийтилелиниң кудуку организацияларын тургустунгулааш, боттарыны удурутур органнын сонгуушаан, организацияны иштинге спорттун язы-бүрү хевирлери-нин айы-биле секцияларны база тургускулаан; лыжаның, боодалганы, шырдырааның, футболдун, волейболдун болгаш оон-даа өскө. Колхозчу аныяктар ол организацияларын тургусканын канчаар-даа аажок улуг өөрүшкү-биле ужурашканнар.

Оон-биле чергелештир, эки-тура нийтилелиниң чер-черде организастыгына база дыка улуг частырылган болгаш четпестер бар болганын конференцияга илереткен. Кочетов аттыг колхозка кудуку организацияны устав барымдаалавайын

УЛУГ-ХЕМ

Чоокта чаа Шагаан-Арыг хоорайга Улуг-Хем болгаш Чаа-Хөл районнарының «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң катышкан конференциясы болуп.

«Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң конференциясына райондун оргкомитетиниң даргазы эш Павуунун өтөт илеткелди болган. Эш Павуу бодунун илеткелинге кыска үениң иштинде Улуг-Хем районунун 13 колхозтарында «Колхозчу» деп эки-тура нийтилелиниң 13 коллективтери болгаш Чаа-Хөл районунун 7 колхозтарында «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң 7 коллективтери тургустунганын,

оларның хүрээлинде 735 кезигүүнер хүлээп алдынганын демдегеп чугаалаан.

Оон ынай илеткелчи, «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң ужу-дузалыг болгаш ол нийтилелиниң коллективтеринге колхозчуларын хөйү-биле организастап кирир-рин, күш-культура шимчээшкининге колхозчу тараачыларын калбаа-биле хаара тудуп кириштирериниң чугула ужу-дузалыгы, база ол эки-тура спорт нийтилелиниң кудуку организацияларын ажилында четпестери санап чугаалаан.

Конференциядан «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң 2 рай-

КЫЗЫЛ КӨДЭЭ РАЙОН

Чоокта чаа Кызыл районга спорттун «Колхозчу» деп эки-тура нийтилелиниң конференциясы болуп эрткен. Ол конференцияга Кызыл районда күш-культура болгаш спорт ажылының чоруп турар байдалы болгаш оон сонгаары сорулгалар дугайында ВЛКСМ райкомунун секретари эш Колаев илеткел кылган. Ол бодунун илеткелинге эрткен чы-

лың күш-культура болгаш спорт ажылы районга сула чоруп келген деп чугаалаан.

Конференцияга санал берип чүве чугаалааннар моон сонгаар күш-культура болгаш спорт ажылын районга бедик деңгеле тургузары-нче угланган тодаргай санал-оналдарын берген.

тургустунганы-биле ол организацияны күштүг деп санавазын конференцияның делегаттары шитпирлээнер. Ленин аттыг колхозка кудуку организацияны тургузарына партия организациязының секретари эш Дамба эки дузалашкан болза-даа, колхоз баштаар чериниң даргазы эш Цевилев ол ажылдың чугулазын үнелеп көрбөй, кандыг-даа дузаламчы көргүзүүниң конференцияга шыныгы демдеглээ.

Конференцияга 12 делегаттар боттарынын өртектиг саналдарын бергенер. «Тийлелге», Ленин аттыг колхозтарда партия эге организацияларынның секретары эштер Дорж-Дамба олар боттарының саналдарына ол колхозтарда эки-тура нийтилелиниң организацияларынга боттук удурутулганы хандыра-рын болгаш боттары илепейлиг киржирин, колхозчу массаларын оларның ажилына калбаа-биле организастап кириштирерде тайылбыр массалыг ажылдарын калбар-тырын хүлээгенер.

Делегаттар Сунак, Минаков, Круляков, Кунаев, Хабаров, Данилов болгаш өскө-даа эштер дыка чугула саналдарын бергенер.

Конференциядан «Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң район Чөвүлелиниң составына 15 кижини, оон даргазына эш Шишинини, ревизия комиссиязына 3 кижини сонгаан.

М. КАВАА-САРЫГ.

оннук катышкан Чөвүлелинге 25 кижини, ревизия комиссиязының составына 5 кижини, область комитетиниң кезигүүнеринге 4 кижини сонгаан.

«Колхозчу» деп эки-тура спорт нийтилелиниң район конференциясы моон сонгаар күш-культура спорт ажылын колхозчу тараачыларын ортузунга калбартып чорудар талазы-биле тодаргай хемчеглерин айт-тып, тускай шитпирини хүлээп ал-ган. Ук конференцияга, делегаттардан аңгыда Шагаан-Арыг хоорай-нын албан организация, үлетпур бүүдүрүлгө черлеринин 50 ажыг төлөөлери база кирип эрткенер.

В. ТАРЖАА.

Конференция спорттун «Колхозчу» деп эки-тура нийтилелиниң район Чөвүлелиниң кезигүүнеринге 18 кижини, ревизия комиссиязына 3 кижини болгаш эки-тураның спорт нийтилелиниң область комитетиниң кезигүүнеринге 5 кижини тус-тус сонгуп бадылаан.

А. СУНДУИ.

УЛЕГЕРЛИГ АЖЫЛЧЫН

Чаа-Хөл районун Кызыл-Дагда 7 чыл школазында хлеб быжырыкчызы эш Анастасия Николаевна Бокоева ол ажылына 1945 чылда киргеш, ам 6 чыл иштинде ажилдап, шкoланың турум ажилчыны болуп берген.

Эш Бокоева хүлээлгелиг ажилына ак-сеткилди чоруун көргүзүп, урулгарга эки шынарлыг хлебти үзүктөл чокка белеткеп берип турар. Эш Бокоеванын кызымакый күш-ажылы шкoланың дирекция чери үнелеп, ону каш катап шаңналдар-биле демдеглээ.

Эш Бокоева чүгле ооналгалыг ажилына кызымакый ажиллап турар эвес, харын ол эки хөй-ниитичи болуп турар. Чоокта чаа шкoланың 2 клaзын, интернаттын 2 өрээлин эки туразы-биле халаска чугайлааш, чүп берген.

Ол шкoланың өөреникчилеринге ээлдек. Бодунун 3 клaста өөренип турар уруунга эки дузалажып тура-ры-биле оон уруу үргүлчү 4—5 демдектерлиг өөренип турар.

Эш Бокоева колхозка 2 хлеб быжырап кижини эки туразы-биле өөредип деп хүлээлге алган.

А. КУНГАЛАЯ.

Бызаа ажаакчызы Маады Хорлуу

ТУРАН. (Телефон-биле). Би-Хем районун Ленинкада «Кызыл сымдык» колхозтун бызаа ажаакчызы эш Маады Хорлуу 1949 чылдан бээр колхозтун бызаалары ажаап турар. Ам оон хайгааралында 47 бызаалар бар. Эш М. Хорлуу колхозтун бызааларын ажаап келгенден бээр бо аразында ол чаныгыс-даа баш бызаа ышкыны көрбөз.

Эш М. Хорлуу бызаа ажаап карактарынын талазы-биле бедик мергезилдиг ажилдакчы. Оон ажаап турар бызаалары калдык болгаш семис шырак. Ол бодунун бызааларын үш аңгы үзүп алган ажаап турар: улуг, биче болгаш чаш аай-айы-биле. Эш М. Хорлуу чыл бүрүдө бодунун доруктуруп өстүргөн бызаалары улгадып өзе бээрге оларны колхозтун инекизин эш Ырмаага акт эсугаар хүлээлди берип турар.

Эш Хорлуу зооветеринар ажилдакчыларынын суменин үргүлчү ажиллап турар. Ычангаш оон ажаалгазында бызаалар арыг силг, калдык болгаш семис шырак болуп турар. Ол колхоз нийти ажил-агый талазы-биле районда муракчы ажилдыг колхозтарын бирээзинде саналдып турар. Ычангаш колхозтун баштаар чери бызаа ажаакчызы эш Хорлуунун ажилдаарына таарымчалыг байдалды тургузуп берип турар болгаш мал ажилынче улуг кичээнгейни салып турар.

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Агро-зоотехник курстарның өөредилгезин өкиждер

Сүт-Хөл районун колхозтарында 3 агротехниктиг, 6 зоотехниктиг бөлүмнери 1951 чылдың октябьде организастаан. Ында 132 эр, херээжен колхозчулар өөренири-биле кирген. Эрткен үениң иштинде районда колхозчуларның агро-зоотехниктиг өөредилгези багай ажиллап, 9 бөлүмнөр катышкан чүгле 15 катап кичээлдээ.

Өөредилге Жданов, Киров аттыг болгаш «Большевик» колхозтарда эң-не багай чоруп, чүгле 1—2 катап кичээлдер эрткелден болгаш болуп турган кичээлдерге ол колхозтарның өөрөңзе чогуур колхозчуларын чүгле 10—20 хуузу өөренип турган. Колхозчуларның агро-зоотехниктиг өөредилгезинче Капкааңа, Былдакп, Дембирел ышкаш чамдык колхозтар даргалары мырынай сагыш салбайн турар.

Райондун көдө ажыл-агый килдизи (эргелекчизи эш Тадар-оол)

Х. ӨЛЧЕЙ.

Эмнелге пунктузунче кичээнгей салыр

Эрзин районун Качык сумузу областың иштинде төп черлерден бир ырак черинд бирээи болуп турар.

Манаа чоңу медицина-биле хандыраарыны айтырып ылангыя мында медпунктунун ажилдакчылары чоңу кадыкшылгазы дээш ак-сеткилди кызымакый ажилдары оларнын бирги сорулгазы болур.

Ындыг турбуже, Качык сумуда медпунктунда ажиллап турарлар: оон эргелекчизи эш Абросимова, ында фельдшер эш Огнева олар боттарынын ажилына ээ-харыс салга чок чоруктарын илередип турар.

Чоокта чаа «Совет кызыгааржы» колхозтун инек калдарчызы эш Делдин декабрьның эгезинде аараан уруунга эмчи дузаламчызын чедирер дугайында дилээ-биле 3 хире хонукта Качык сумузуунун медпунктунда эмчилерин дилеп келген. Эш Аб-

росимова болгаш Огнева олар яныз-бүрү чылдаганнар-биле, бот-боттарыныче чууй кагып, чалалгага барбайн турган.

Качык эмнелге салбырында бирги чергелелди эмнери безин чок болуп турар болгаш ылангыя эш Огнева келген аарыг кижилерге ээлдек эвес, кончутунар, харын арагага хандып 2—3 хүннерде ажилга үнмейн баар чүүлдери бар.

Эмчи салбырының ажилдакчылары чоң ортузунга медицинаның тайылбыр массалыг ажилдарын база-ла чорутпайн турарлар.

Эмнелге салбырының ажилын сегидер дугайында райондун кадык камгалал килдизи, Качык суму Совети дилгаш ында партия эге организациязы дүргөн хемчеглерин алыры негетинип турар.

А. ДОРЖУ.

ШЫННЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ИЗИ-БИЛЕ

ДААРАНЫЛГА КОМБИНАДЫНЫҢ АЖЫЛЫН ЧҮГЕ БАКСЫРАТКАНЫЛ

1951 чылдың декабрьның 21-де, № 249 «Шын» солунга үнгөн «Дааранылга комбинатының ажилын чүге баксыратканыл» — деп чүүдүү ВКП(б) хооркому хынап көөрге мында айткан фактылар шын болган.

Дааранылга комбинатында партия эге организастыгынын секретари эш Святошувтун партия эге организастыгынын социалисттик чарышты удурутуп турарынын дугайында илеткелди ВКП(б) хооркомунун бюрозунга 1952 чылдың январь 10-да дыңнааш, партия эге организастыгы социалисттик чарышты, ажил-агый

айтырыларын багай удурутуп турганын демдегелештирер, ону узуктарының хемчеглерин хоорком бюрозу эге организастыгына айткан.

Дааранылга комбинатында партия эге организастыгынын быгылгалары-биле ынаар ийи коммунистерни ажилдап чоруткан.

Устүнде алдынган хемчеглерин түнеленде дааранылга комбинатының ажилы экижип, планнар күүсетип турарын хооркомдун бүүдүрүлгө-транспорт килдизинин эргелекчизи эш Лутанин «Шын» солунун редакциясына харылаан.

тынчылар билип турганнар. Бо хүженишкениниң түнеленде Италия барын социалистер-чарылдыкчыларын Сарагатка башташкан улуг эвес бөлүү тургустунуп келген. Ынчалза-даа Италияның ажилчы чоңарынын чангыс-эвин америк империализмниң агентилери канчап-даа буза шаап шыдаааннар. Компартия-биле чангыс-эптиң болгаш кады ажилдажылганын политиказы итали социалистериниң хүрээлин улам быжыглаан, чуртка оларныч салдары дыка улгаткан, а партияның кезигүүнеринин саны 700 муң кижиче чедир өскөп.

Парламенттин арныннарыга бизжэн чүүлдери-биле, парламентке, ажилчы чоңарынын митингилеринге чугаалары-биле Пьетро Ненни улуг пропаганда ажилын чорудуп турган. «Авант» болгаш «Мондо опера» солуннарга оон бижип турган мурунку чүүлдери, ажилчылар аразына оон чугаалап турган бөдүүн билдингир чугаалары де Гаспериниң христиан демократиязынын чангырыкч реаксылыг партиязынын улуска уду, национал эрге-ажыктарга чөрүшкөк политиказын шүгүмчүлөп турганынын чижээ болур. Ненни 1949 чылда-ла чазак бөлүгү-лежиникинине мынча деп демдеглээ: «Атлантика эвилелинге уду демисел чүгле эгелеп турар! Силерин оруунарга эң улуг кандыг-даа моондактарын тургузары-биле, ол эвилелди силерге ажилталымсык кылары-биле бис бистерден негетирер бүү-ле чүүлдери кылар бис! Чүгле бистин идеалымыска бараан болуп эвес, харын нацияларын келирү үезинге, тайбызын херээнге болгаш бистин улузвустун эрге-ажыктарына бараан болуп турарымыска бүүрүлдүг болганымыстан бис ынчаар ажилдаар бис!»

Итали улустун авангардызы — коммунисттик партиянын социалисттик партия-биле кады чорудуп турган тайылбыр ажилы, америк монополияларын Италияны кулданып чангырып турганынга уду, ону америк агресчилериниң плацдармы кылдыр

шилчилеринге уду оларнын могаг чок демисели тайбын дээш демиселчилерин массалыг шимчээшкининге таарымчалыг байдалдарын тургускан. Агресчил политиказын бүүрүшүшүп турарын болгаш тайбынга ынакшылдыг бүүгү улустар-биле найырал болгаш кады ажилдажылга дээш туржуп турарын итали улус, чаа дайын кысыкчыларынга хөй удаа, база кончуг бүүрүнчү хевир-биле демдегеп келген. Стокгольм Кыйгырынын адаанга 17 миллион хол үжүктери, беш улуг күрүнолерин аразына Тайбынын Пахтызын чарар дугайында Тайбының Бүү-делегей Чөвүлелиниң Кыйгырынын адаанга буза-ла ол хире хол үжүктери чыгдыган.

Чурттун бүүгү улуг назылыг чоңу-нук дыка хөй кезин болуп турар ол миллион-миллион италияннарнын эрге-ажыктарын барымдаалааш, Тайбының Бүү-делегей Чөвүлелиниң орадакчы даргазы болгаш тайбын камгалалчыны национал Итали Комитетиниң даргазы Ненни болза, «нациянын эрге-ажыктарын барымдаалааш, Атлантика пактызынын талазы-биле алган хүлээлгелеринден» ойталаарын, чөрдүдэлери тайбын арга-биле шитпирээр сорулгалыг кандыг-даа дуза чедиреги-нин деткирин, Италияның ламаарышпас чорун чарлар болгаш Совет Эвилели, Кыдат Улус Республикасы болгаш улус демократиязын чурттары-биле найырал болгаш сады харылзаларын дөп-дораан катап тургузарын де Гаспериниң чанзаандан негезн.

Чээрби чылдарның дургузунда фашизмге уду турчүп чороан кызымакый чоруун, күжүн Пьетро Ненни ам үеде тайбынын херээн камгалары дээш демиселде ажиллап, чаа дайын кысыкчыларын сойга-лап илереттишпаан турар. Пьетро Ненни тайбын дээш демиселчилерин бүүгү-делгей шимчээшкининин организастыгынын бирээзи болган; 1949 чылдың эгезинде ол 75 деятельдер-биле кады чаа дайыннын айылын сагындырып, чаагай сет-

килдиг кижилерин тайбыны камгаларычы кыйгырып турган. Ол үеден бээр Пьетро Ненни болза, улустар аразына кады ажилдажылганы болгаш тайбынын тургузарыныч, империалисттик сүчээлдерге уду демисел улустарын кыйгырып келген. «Биске кыжанып турар айымыды кижиче бүүрүзү медегер бизин, Бистин серемчеливииз болгаш бистин ажил-чорудулгаларымыс делегейи камгалар болгаш дайыннын оруун дуглар» деп Тайбынын Бүү-делегей Чөвүлелиниң Вена сессиязына Ненни чугаалаан.

Тайбын талаалкчыларының улуг шимчээшкининиң дугайын чугаалап тургаш, Ненниниң чугаалааны: «Ам тайбын дээш шимчээшкинин бүүгү-дери, бүүгү чурттары болгаш бүүгү улустарына хаара туткан. Ол шимчээшкин болза, яныз-бүрү хөй-ниити организастыгында бактаап турар, яныз-бүрү политиктиг үзел-бодалдарлыг, яныз-бүрү шажын-чүдүлгелер миллион-миллион эр, херээжен кижилерин катыштырып турар. Ол шимчээшкин болза, канчаар-даа аажок улуг күш апарган. Империалистер оон-биле демисежир ужурга таарышканнар болгаш оон адын суларадарычы кызып чүткүп тура-даа, олар ол шимчээшкининиң чедир үнелери барып шыдааган».

Тайбын дээш шылгарангай демиселчи Пьетро Ненниге тайбынын бүүгү делегей талазы-биле Сталинчы шанналын тывскаан дугайында дыңнадыгы тайбын талаалкчыларынын улуг шимчээшкининиң бүүгү киржикчилери кижиче төрөлгенин мурунуга Ненниниң алдар-хавылазын бедик-биле үнелеп көргени кылдыр улуг ханышыкын-биле демдегелээнер.

Д. ШЕВЛЯГИН.

ДЕЛЕГЕЙНИҢ СТАЛИНЧЫ ШАҢНАЛДАРЫНЫҢ ЛАУРЕАТТАРЫ

Пьетро Ненни

Итали империалистериниң Трипольга үлүгдөп турган колонийжи калчааралына уду, дөртен чылдарын мурунда, 1911 чылда Италияга стачка хып үнгөн. Форди хоорайга чыскаалганын полиция боода-ла турган. Аар балыгланганынын аразына аныяк журналист болгаш профэвилел ажилдакчызы оон бар болган, элээн каш хүннер эрткен соонда ону хоорай трибуналы «корум-чурум чок чоруктун эгелекчизи» дээш кара-бачык хоругдалына шиткен. Парламентиниң келир үедеги депутатады, Италиянын социалисттик партиязынын баштыкчызы Пьетро Ненни тайбын дээш бодунун демиселиниң оруун ынчаар эгелээн.

Бодунун хөй талазыг амыдыралын Пьетро Ненни тайбының херээнге, Италияның улузунун хостагазы болгаш демократтыг эргелери дээш демиселге бараан болдурп берген. Ненниниң хөй-ниити ажил чорудулгаларынын эң-не шылгарангай мөзү-шынары чүл дээрге, пролетариаттын болгаш бүүгү ажилчы чоңарынын чангыс эви дээш оон төлөткү болгаш могаг чок демисели болур. Ындыг чангыс эпти Ненни болза, тайбыны камгалары дээш демиселдиң чедишкенин болурунун кол үндезини кылдыр көрүп чоран. Массалар организастыгы күжүн, бодунун байлакшылдыг пропагандисчи болгаш агитаторжу дур жулганын ындыг сорулганы чедип алыры дээш демиселге Ненни берген.

Социалисттик партиянын хүрээлинге 1920 чылда бактаап киргеш, Пьетро Ненни аңаа социалистер Италиянын политиктиг эң улуг партияларының бирээзиниң баштыкчызына чедир улуг болгаш алдарлыг орукту эрткен. Ол чик эвес орук болган. Ол орукка Ненни эвээш эвес түрөдөлдерге, муңгаралдарга таваржып, бодунун сагыш-сеткил

талазы-биле башкылары кылдыр санап чоран кижилери оон сеткилге четпейн барганында муңчулуда чоран. Социалисттик партиянын

реформачы баштыкчылары Неннини караанга-ла Италияның ажилчыларынын мурунуга өскөрлөп, Муссолининиң дээрбечилерине орукту ажадып бергенер. Сандарай берген ажилчы эвилелдерини фашистер чылча шаап, улустун бажынарын болгаш чөөн солуннарнын редакцияларын өртөтпөй турганнар.

Сөздүрөди, даштыкка хордап тургаш, Ненни шаандагы социалисттик партиянын бүүгү сандаргай бөлүктү катыжарын күжүшкенин чедип алган. Чурттун иштинде Муссолининиң диктатурасына шитпирлиг удуранып турган антифашистик күштериниң эң дайынчы кезин болур коммунисттик партия-би-

ле кады ажилдажылганы тургузарын фашизмге уду демисел шыгычы негеп турган. Фашизмни тийлээрине карачангыс чорук ийи ажилын партияларын дайынчы эвилелде болгаш ажилчы аңгының хүрээлинде чарлышыкыны чок кыларында болур деп чүвени Ненни билип турган.

Ненниниң улуг алдар-хавылазы болза, чүгле делегейниң ийи дугаар дайыннын чылдарында дайынчы-антифашистерниң бир дугаар одуругларына бодунун турар черин тып ап шыдаанында эвес, харын социалисттик партиянын чангыс-аай фронтунун тактиказын ажилдап кылгаш, айтып берип, база ол тактиканы практика кырынга боттандырып шыдаан болгаш ындыг яныз-биле партияны баш муңгаш байдалдан демократия, хосталга болгаш тайбын дээш демиселдиң калбак оруучу киргенинде болуп турар. Ненниниң удурутулганы-биле социалистер коммунистер-биле сырый катыжып алгаш, гитлержи армияларга уду национал-хосталгалыг дайынны чорудуп, реаксылыг монархияны жүрүжүп шыдааннар. Дайын сөөлдүдөгү чылдарда итали социалистер болза, Италияны АКШ-тын империалистериниң агресси планнарынче кирип тартырынга уду, тайбын болгаш демократтыг хосталгалар дээш идепейлиг демиселди чорудуп турганнар.

Бүүгү-делегей социал-демократиязының буурал баткан баштыкчылары Неннини өскерликчи орукче кирерин орадажып турганнар. Италияда ийи чөөн партияларын ажилчорудулгаларын чангыс-эвиниң бусту дүжери агресси Атлантика эвилелиниң организастыгына улуг чедишкени болур болгаш итали улустун демократтыг күштеринге улуг каража болур ийик деп чүвени үстүндө айткан өскерликчи баш-

